

Ivan Kočar — Domžale:

Bratje, bodimo trezni!

S strahom opazujemo našo mladino, ki tako samozavestno in neozirajoč be na mnoge opomine onih, ki se postavljajo v bran proti neugnanemu sovražniku alkoholu, drvi v lastno pogubo.

Kriza, ki je zajela ves svet ne odneha, temveč se še skoro bolje poobstruje, toda kljub temu se ne ustavi naša podivjanost in ponorelost. Mi dravimo naprej v še večjo pogubo in tonemo v povodnji nesrečnega alkohola, ki zahleva vedno novih žrtev. Številni ubojice vrstijo: zdaj zakolje brat, brat sin očeta, mož ženo, mladi gospodar očeta preužitkarja. Kaj je vzrok tega zlobnega divjaštva? Običajno nesrečni alkohol!

Pa zakaj nekateri ljudje, vzlasti mladi fantje toliko pijejo? Ne samo zato, ker je dobro, marveč zato, ker je imenitno! Domišljajo si, kakšna čast je to, če veliko pijače vlijejo v svoj trebuh. Če je to čast, potem zasluži veliko večjo čast živina v hlevu in čeber pod kapom, ki spravijo veliko več vode v sebe kot trebuh ničvrednega pijanca.

Po mestih in istotako tudi po deželah, so ob praznikih krčme nabito polne. Med razuzdanim veseljačenjem se čujejo hreščeči glasovi harmonike, vrste se pari, sami mladi pari, — mladost v kateri zremo našo bodočnost. A kakšna je ta mladost? Vsa razpahljena in ponorela, divja in razbrzdana, da je strah gledati v ta lice.

Veselačenje traja počej pozno v noč, dokler ne vzrojijo razgreti vinski duhovi!...

In kaj se zgodi potem? Nenadno nastane prepir in največkrat zaradi neznanega ali pa prav malenkostnega vzroka! Pridružen krik se začuje; zabliškajo se noži in nastane potlej pravcata bitka, ki zahteva zopet nove žrtve, — žrtve strupenega alkohola. —

Ali ni že prava vojna požrla dovolj naših fantov, katerih trupla trohni-jo daleč od rodne grude na prostranih ruskih poljanah — onkraj žalostnega Dnjestra, na Laškem in drugih bojiščih?

Kje nam je treba poprijeti za delo,

da se postavimo v bran temu zakletemu sovražniku človeštva? Vsi smo dolžni pomagati! Predvsem starši, ki naj bi že malemu otroku večpili v srce strah pred zastrupljavcem ljudstva — alkoholom. Gotovo pa se to ne dogaja, posebno po vino-odnih krajih ne, kjer pijejo otroci vino namesto vode in mleka...

Ni čudno potem, da je naša mladina tako divjaška, ko se že v otroških letih vda pijančevanju. In če bi zmer-no uživali alkoholne pijače, kakor to dela-jo drugi prosvetljeni narodi, ne bi me-lo za nas usodnega pomena, nego se vda-jamo tako divjemu popivanju.

Naša ožja slovenska domovina ima ob vsaki priliki, veseli ali žalostni ne-šteto veselic, na katerih se ne samo pleše nego se tudi praznijsko sodi. Mor-da mi bo kdo ugovarjal, da razne pri-like še vneteje slavijo Dunajčani in Parižani. Naj le, ker imajo denar, a mi smo siromaki, ki moramo preje piti do večjega blagostanja, predno si lahko privoščimo razkošje bogatinov. Vseh teh veselic in prireditev je pri nas na Slovenskem več ko preveč. Z veselja-čenjem in brezmejnimi pijančevanjem Slovenci ne bomo napredovali ne na gospodarskem, ne na prosvetnem po-lju, pač pa nam je tako divje pijanče-vanje lahko usodno, ker po vsem po-snemamo rdečepolte Indijance, — ki sō za omamni strup „belih“ osvoje-valcev prodali svojo vekovito kulturo in vse zgodovinske tekovine, katerim se čudijo zgodovinarji. Čisto pleme In-dijancev je izginilo skoro docela, ker se je da-lo v oblast angleškega žganja in „bele kulture“, ki je vedela, s čim lahko iztrebi močan in zdrav narod, ki ne pozna strupenih mamil. —

(Dostavek uredništva: Članek našega sotrudnika iz Domžal, katerega prispevke smo že večkrat priobčili in jih še bomo je kakor nalašč za naše raz-mere. Nešteti poboji, umori, krvavi ekscesi in druge nerodnosti pri nas pol-nijo kolone časopisja. Ne bilo bi na-pačno, ako bi se našel izdajatelj za list pod imenom „Pijanec“ ali „Antibiksar“. Ta bi moral vestno zbirati vse zločine in nerednosti, katere je neposredno za-krivil nesrečni alkohol, ostalo časopisje pa bi se naj bolj bavilo z gospodarskimi in kulturnimi problemi naše lepše demo-

nevidno začrtane v drobno zlato. Bil ji je podoba nedoumljive večnosti, du-gi pristan dar pokojne mamice...

„Atek, zakaj čitate vedno in vedno v teh zaprašenih knjigah?“

„Iščem resnice, otrok“ ji je odgo-ovil ljubeznivo njen oče, osiveli učitelj.

„Atek, ali je kje resnica? Ali ni vse okrog nas — ena sama velika laž, atek?“

Stari je dvignil svojo srebrolaso glavo počasi in nemirno pogledal svojo hčerko. Videl jo je, kako je oslabela — nekdanj bujno dekle — zdaj pa pre-več vitka, osušena, kakor senca. Njeni lepi lasje so se kaj lepo podali bolest-nemu izrazu v trpečem, a vedno lepem ličecu. Kadar se je kak solnčni žarek ukradel in zasijal v diadem njenih las, so bile kakor okna Marijine cerkve ob solnčnem zahodu...

„Jelica, pri ljudeh iščeš zamanj res-nice. Samo tu go-i v tej modri jasnini in v teh zaprašenih knjigah.“

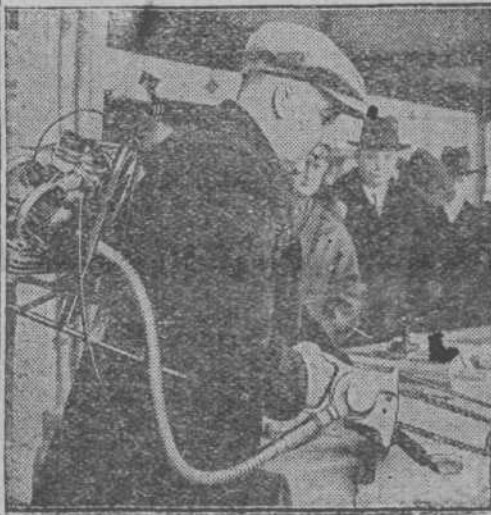
Ob teh besed je ostala v Jeličini du-ši globoka sled. Odsihmal je sedela pri knjigah in iskala resnice, medtem ko je dobrava prepevala neizpeto pesem:

vine. Iz razloga, ker se sramujemo te kulturne sramote tudi ne priobčujemo —principijsko ne — takih izgre-dov. Piti ni zločin. Le po pameti pijmo božjo kapljico in zmernost bodi nam načelo življenja!

Naši naročniki iz Ptuja so pokazali dobro voljo ter skoro vsi po-ravnali naročnino v naprej, s čemur so nudili listu izdatno oporo. Uprava lista se vsem iskreno zahvaljuje predvsem posebnim dobrotnikom lista.

Francoska ministra: Laval in Cathal.

Najnovejša iznajdba

Stroj, katerega motor si čbešiš na hrbet in tako lahko žnjim žanješ, kosiš, vrtaš žagaš in druga dela opravljaš.

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti!

Vstani, moja ljubica,

pojdi v gozdč moj z menoj!“

Jelica pa je gledala od dne do dne in iskala — resnice...

—:—

Bilo je v maju, ko so padali prvi črešnjevi cveti. —

Stari farni zvon je zvonil tako o-tožno, v srce segajoče, da bi kamen za-jokal.

Svičena zelen je odevala hrib in dol. Bil je lep spomladni dan, poln sme-janja, šepetanja in radosti.

Po cestah pa se je plazil pritajen šepet in ljudje so si skrivoma brisa-li solze:

„Pomisli, šele dvajset let — in že je umrla! Pomisli, šele dvajset let in že — mrlič!“ Tako je šlo od ust do ust.

Vse se je zbralo — možje, fantje, žene, dekleta in deca, da so spremili Jelico v pomladno krasoto —

„Najlepše, najboljše dekle je u-mrlo“...

„Bi'a je krotka, kakor golobica“...

PERJE

kokošje, purje, gosje, račje naravno, s strojem očiščeno in čebano, dobavlja v vsaki množini

E. VAIDA, Čakovec

Dalje, kupuje ista trdka vedno vsako množino perutnine in divljačine.

Pro domo, a velja tudi za druga mesta.

(Vsem onim, ki se radi umetno jezi-jo).

Dasi, ali ker je Ptuj malo mesto, i-majo njega prebivalci, zlasti vplivnej-ši, eksponirani meščani prav sumljivo prijetno dolžnost, biti in sodelovati v odlo-ih celega tuceta društev, zavodov in raznih ustanov.

Kako te častne in odgovorne funk-cije izvršujejo, je stvar energije, kakor volje in sposobnosti vsakega posameznika, med katerimi pa menda ni nobe-nega Julija Cezarja, ki bi hkrati oprav-ljal kar po pet važnih opravil. Pri vsem tem pa ne smemo mimu dejstva, da so vsa omenjena odborniška mesta, dasi odgovorna, le „Tittel ohne Mittel“ iz-vzemši mest raznih upravnih svetnikov pri raznih delniških družbah in raznih skritih sinekur — torej zgolj častna mesta. Častihlepju je torej v obilni meri zadoščeno. Drugo vprašanje pa je, če so vsi po visokozvencihi naslovih hrepeneči tudi aktivni (delujoči) od-borniki, ne samo nekaki „poglavari“ radi časti in reprezentance. Navadno

„Kako naglo je umrla! Kdo je mo-gel njej storiti kaj žalega? Kdo se je mo-gel zlagati njej?“ — Tako so se vrstile in mešale sodbe o pokojnici.

Med možkimi, čisto blizu mene je nekdo pripomnil:

„Pač ne verjamem, da je bila bolna na prsih ali da je imela jetiko!“

„Ne, ne“ je pristavil drugi — „njo je nekaj že dolgo mučilo in težilo“.

„Nikdo ne more vedeti, kaj je bilo z njo; vedno je bila zamišljena in potrta.“

„Odšla je slani“... sem pristavil v zadušenem tonu — pa samemu sebi nisem verjel.

Skozi dolgi mrtvaški spreved je šlo skrivnostno-pritajeno šepetanje:

„Kdo ji je mogel kaj žalega stori-ti? Kdo je mogel njej lagati, jo varati?“

Zbor je zapel: Gozdč je že zelen... Duša od slane umorjene cvetke pa se je zasmejala v cvetu bele lilije — vve-čen, neoskrunljiv nasmeh...

Našla je — resnico...

— Roman Bende —

Prva je zaklicala Anica: „Jelica pri-di, vijolice cveto!“

Jelica ni odgovorila.

In Anica je namignila Marici, naj ona poskusi:

„Zaklič ti!“

In Marica je zaklicala: „Jelica, prve rožice cvetijo; zvončki te kličejo!“

„Ali Jelica ni odgovorila.“

Vprašala je Olgica:

„Pridi Jelica! Vse cveti, solnček si-je in fantje povprašujejo za teboj! — Ali prideš?“

Ko Jelica tudi topot ni ničesar od-govorila, so odšle žalostne nabirat prv-ih cvetlic za oltar Marijin.

Tiho je postalo naenkrat vse nao-krog. Iz gozda je prihajalo kakor pe-šem, še nikdar in nikjer zapeta:

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti“...

Vstani moja ljubica,

pojdi v gozdč moj z menoj“...

Od svilenozelenih gor je gumeva-jo: Z menoj, menoj“...

Jelica pa je sedela v svoji sobici in strmela v droben pristan pred seboj; ni ga razumela, ni spoznala skrivnosti,